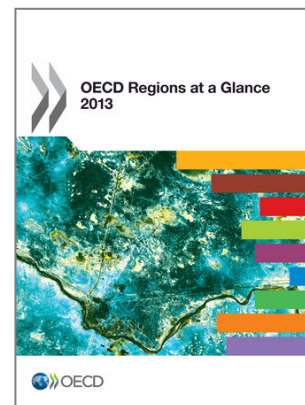

OECD *Multilingual Summaries*

OECD Regions at a Glance 2013

Summary in Slovenian

Preberite celotno knjigo na: 10.1787/reg_glance-2013-en

Pogled na regije OECD 2013

Povzetek v slovenščini

Regije so v ospredju prizadevanj vlad za spodbujanje rasti, izboljšanje blaginje in spopadanje z neenakostmi, a gospodarska kriza je v polovici držav OECD povečala razkorak v BDP na prebivalca med vodilnimi regijami in tistimi, ki zaostajajo. Največje povečanje vrzeli med 10 % najuspešnejših regij in 10 % regij na dnu, tj. za več kot 8 odstotnih točk, se je pojavilo na Danskem, Irskem in v Slovaški republiki. Tam, kjer so se regionalne razlike zmanjšale, je bilo to bolj zaradi upada v najbogatejših regijah, kakor zaradi dohitevanja najrevnejših regij, razen na Kitajskem in v Indiji. V obdobju od leta 2008 do 2010 se je v treh četrtinah preučevanih držav BDP na prebivalca v 10 % najuspešnejših regij znižal in največje znižanje (12 %) je bilo v Kanadi in Estoniji.

Regionalne, lokalne in druge podnacionalne vlade na območju OECD so leta 2012 predstavljale 40 % javne porabe, čeprav se podatki za različne države zelo razlikujejo, odvisno od stopnje federalizma, regionalne decentralizacije in finančne avtonomije. Podnacionalne vlade so odgovorne za 72 % neposrednih javnih naložb na območju OECD in pogosto še več v zveznih državah (Belgija, Kanada, Nemčija, Švica in Združene države), v katerih so v skupnem znesku vštete naložbe zveznih držav in lokalne vlade.

Mesta vseh velikosti, zlasti pa velika mesta, največ prispevajo k nacionalni uspešnosti. V obdobju 2000–2010 je na območju OECD 275 velemestnih območij v državah OECD prispevalo več kot polovico BDP. Vendar je imela gospodarska kriza tudi v velemestnih območjih velik učinek na trg dela. Posledično je bila v letu 2012 stopnja brezposelnosti v 45 % velemestnih območij OECD višja od nacionalnega povprečja.

Čeprav so velemestna območja enote, ki so pomembne za javno politiko, se njihove gospodarske in družbene meje po navadi ne ujemajo z upravnimi mejami. V večini primerov zelo veliko lokalnih in regionalnih vlad sodeluje pri oblikovanju politike v istem mestu, zato je potrebna dobra uskladitev ciljev med različnimi institucijami.

Čeprav se gospodarska rast in druga merila za uspeh med regijami in celo znotraj iste države zelo razlikujejo, raziskava OECD kaže, da lahko manj uspešne regije postanejo konkurenčne ob pravi mešanici politik in kadar so prizadevanja usklajena na vseh ravneh vlade.

Ključne ugotovitve

Regije prispevajo k rasti in blaginji

- V povprečju je v zadnjem desetletju 39 % skupne rasti zaposlovanja in 42 % rasti BDP v državah OECD prispevalo samo 10 % regij.
- Zaradi gospodarske krize se je BDP na prebivalca od leta 2008 v večini regij zniževal. v povprečju je bilo zmanjšanje v podeželskih regijah manjše kot v mestnih, čeprav so imele v času gospodarske krize več težav pri ustvarjanju delovnih mest.

- Regije OECD, za katere so značilne visoke stopnje zaposlenosti, so imele tudi večji delež zaposlitev za krajši delovni čas, pri čemer se je v zadnjih nekaj letih delež zaposlitev s krajšim delovnim časom povečal. Na tistega, ki dela s krajšim delovnim časom, pa ne vpliva le regionalna demografija, temveč tudi predpisi in dostop do nekaterih družinskih storitev, kot so npr. vrtci.
- V približno 26 % regij OECD je bilo leta 2011 zaposlenih manj kot 50 % žensk. Regionalne pomanjkljivosti pri zaposlovanju žensk so največje v Izraelu, Italiji, Slovaški republiki, Španiji, Turčiji in Združenih državah.
- Brezposelnost mladih je posebno zaskrbljujoča v Grčiji, Italiji, Mehiki, na Poljskem in Portugalskem, v Slovaški republiki in Španiji, kjer je v nekaterih regijah stopnja brezposelnosti mladih večja od 40 %. Obravnavanje posebnih pogojev trga dela v teh regijah in odzivanje s politikami, prilagojenimi lokalnemu stanju, lahko veliko pomaga pri nacionalnem okrevanju.
- Čeprav se je v zadnjih 30 letih pričakovana življenjska doba v vseh državah OECD povečala, umrljivost dojenčkov pa zmanjšala, še vedno obstajajo velike razlike med regijami v Španiji, Avstraliji, Mehiki, Združenih državah in na Portugalskem za oba kazalnika, za stopnjo umrljivosti dojenčkov pa v Kanadi in Slovaški republiki.
- Od leta 2005 do 2008 so se izpusti CO₂ na prebivalca zmanjšale v večini držav OECD, zlasti v Kanadi, in od držav zunaj OECD, v Braziliji.

Potreba po skupnem delu in narediti več z manj

- Leta 2012 je potrošnja podnacionalnih vlad OECD znašala 17 % BDP, 40 % vse javne porabe in 72 % neposrednih javnih naložb.
- Davčni prihodki na območju OECD v povprečju zagotovijo 45 % prihodkov podnacionalnih vlad, prenosi iz osrednjih in nadnacionalnih vlad pa okrog 38 % prihodkov.
- Na koncu leta 2012 je bruto javnofinančni dolg na območju OECD (30 držav) znašal 113 % BDP, medtem ko je podnacionalni javni dolg znašal 22 % BDP.
- Od leta 2007 do 2012 so se neposredne naložbe podnacionalnih vlad na območju OECD na prebivalca močno skrčile (za približno 7 %), kar odraža omejitve, namenjene zmanjšanju proračunskega primanjkljaja in ohranitvi izdatkov za blaginjo, zdravje ali izobraževanje. V tem istem obdobju se je podnacionalni bruto dolg na prebivalca povečal za 14 %, kar ustreza povečanju približno 1.000 USD na prebivalca.
- Ko gre za odločitve o proračunu in izdatkih, morajo sodelovati vse ravni vlade, uskladiti cilje in odzive politike v nacionalnih, regionalnih in lokalnih vladah.

Velemestna območja kot stroji za rast, trajnostni razvoj in socialno vključenost

- Sedemdeset odstotkov prebivalstva OECD živi v mestih različnih velikosti, pri čemer samo na velemestnih območjih živi 50 % prebivalstva OECD.
- V 16 državah OECD je bilo 65 % patentov leta 2008 podeljenih na velemestnih območjih.
- Kriza je vplivala tudi na velemestna območja. Stopnja brezposelnosti na velemestnih območjih se je v zadnjih štirih letih v 26 od 28 obravnavanih držav OECD povečala bolj kot v prejšnjem desetletju.
- Mesta se na številnih velemestnih območjih širijo hitreje, kot se povečuje število prebivalcev.
- Velemestna območja so veliki potrošniki energije in proizvajalci CO₂. Vendar so v polovici držav OECD izpusti CO₂ na prebivalca na velemestnih območjih manjši kot v manj gosto naseljenih regijah.

© OECD

Ta povzetek ni uradni prevod OECD.

Reproduciranje tega povzetka je dovoljeno pod pogojem, da so navedene avtorske pravice OECD in naslov originalne publikacije.

Večjezični povzetki so prevedeni izvlečki publikacij OECD, ki so v izvirniku izdane v angleškem in francoskem jeziku.

Na razpolago so brezplačno v spletni knjigarni OECD www.oecd.org/bookshop

Za več informacij se obrnite na Enoto OECD za pravice in prevode, Direktorat za javne zadeve in komunikacije na: rights@oecd.org ali prek faksa: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Obiščite našo spletno stran www.oecd.org/rights

Preberite celotno angleško različico na OECD iLibrary!!

© OECD (2013), *OECD Regions at a Glance 2013*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/reg_glance-2013-en